

Enisa Alomerović

Uporedna analiza dvaju izvornika

UDK 783:28-29

Analiza ilahija Abdurrahmana Sirrije provedena je metodom komparacije rukopisnog teksta i štampane verzije. U svojoj izvornoj, rukopisnoj formi, medžmue je pisana *nesħ* pismom, pismom Kur'ana. Rukoprepisivač medžmue znameniti je bošnjački kaligraf šejh Behaudin Sikirić (1860–1934), dok je štampanu verziju pripremio za štampu 1941. godine šejh Šaćir Sikirić (1893–1966). osim što je rukopis, razumljivo, zadržao nešto individualno u sebi, treba napomenuti da tekst u rukopisu sadrži izvjestan broj nečitkih pojmova i pravopisnih grešaka. Historijsko iskustvo potvrđuje da svaka nova forma općenja, u ovom slučaju štampa, obogaćuje i unapređuje društvenu komunikaciju, ne uništavajući prethodne oblike, te se, u skladu s tim, može utvrditi da je priređivač štampanog teksta intervenirao na nekim morfemama, kako korijena tako i afiksa, odnosno jezičkih jedinica, koje su nosioci bilo leksičkog, bilo gramatičkog značenja.

Na temelju dobivenih rezultata, ustanovljeno je da štampana verzija nema većih odstupanja, dok su postojeća navedena u fusnotama.¹ Osnovna razlika diskursa jeste prisustvo invokacije (ar. *zikir*) u rukopisnom tekstu kojom autor naglašava da “putnik” tako svjedoči Božiju prisutnost. Objašnjenja stručne terminologije navedena su također u fusnotama. Etimologije su raznorodne, turske, često perzijske i arapske. O njima, kao i o njihovom značenju, u ovom tekstu, neće biti riječi.

Za prijevod značenja ajeta iz Kur'ana, korišten je prijevod Besima Korkuta.²

¹ Broj ilahija u rukopisnoj verziji medžmue nije srazmjeran broju u štampanoj verziji. U rukopisnom tekstu, od ukupno petnaest, štampana verzija sadrži dvadeset i jednu ilahiju.

² Prijevod Kur'ana, Besim Korkut, El-Kelimeh, Novi Pazar, 2011.

Hû³

3.⁴ İLAHI LI-HAZRET-I SIRRI BABA⁵

Allah bize lütf itdi
Nîmetine gark itdi⁶

Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

Çünki bizi yâratdı
Muhammed'in ümmeti
Virdi bize devleti

Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

İnzâl itdi Kur'an'ı
Okuyalum biz ânî
Virdi bize imâmî

Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

Muhammed peygamberrimiz
Din-i İslâm dır dinimiz
Kur'an'dur imâmımız

Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

Hanefî mezhebimiz
Nakşibend tarikimiz
Behaiddin pîrimüz

Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

Kiblemüz dür Beytullah
Zikrimüz Allah Allah
Kalbimizde âşkullâh

³ Hû ili Hüve (هو) lična je zamjenica za treće lice jednine muškog roda u arapskom jeziku. U sufijskoj literaturi pojam Hû je u širokoj upotrebi i s raznim značenjima, najčešće upućuje na Allaha a izveden je od *Lâ ilâhe gayrubu* i ima značenje *Nema drugog Boga osim Njega*.

Hû je İsm-i a'zam, jedno od velikih Božijih imena i naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁴ İlahija br. 3. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 11. u štampanoj verziji.

⁵ Naslov *İlahija hazreti Sirije* nalazi se samo u rukopisnom tekstu.

⁶ Nakon navedenog bejta, u štampanoj verziji slijedi: *Mest-i ezel nûş itdi*, koji ponuđeni rukopis nije naveo. Isključujući mogućnost da je autor štampanog teksta samoinicijativno dodao polustih, može se zaključiti da je rukopisni primjer samo jedan od postojećih.

⁷ Rukopis: ايله ين / Štampano: بك

⁸ U rukopisnom tekstu iznad pridjeva سرّ (sirri – tajanstven, skriven) stoji هو (Hû, Hüve), odnosno lična zamjenica za treće lice jednine muškog roda u arapskom jeziku. U sufijskoj literaturi pojam Hû u širokoj je upotrebi i to s raznim značenjima a najčešće upućuje na Allaha. U ovoj prilici “Hu” označava ta’azim (počast), kao poseban oblik tarikatskog poštovanja prema učiteljima, te prilikom izgovaranja učiteljevog imena derviš desnu šaku spušta na svoje srce.

⁹ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

¹⁰ Nečitko.

¹¹ Dio Ku’anskog ajeta nalazi se samo u rukopisnom tekstu.

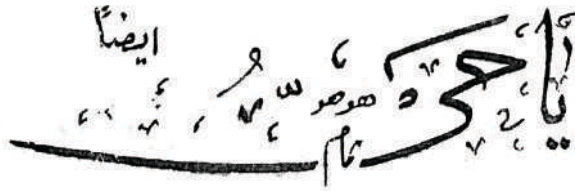
Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

Hakk buyürdü Kur’an’da
Hem ku’ûdde kiyamda
Zikr eyleyin⁷ her ânda

Şükür elhamdülillâh
Lâ ilâhe illallâh

Ve ezkur Rabbenâ buyurdu
Hem kesiran emr etdi
Sirri [Hû]⁸ Hakk’a hamd etdi

Hû Hû ‘Âlem⁹
[...]¹⁰
Ve rusûlihi ve lil-mu’minin¹¹

5.¹² DIĞER LI-HAZRET-I SULTÂN SIRRI BABA¹³

Dervîş gerek ide Allah'a tevekkül
Dost cevrine sabr¹⁴ eyleye ağyâr-ı¹⁵ tahammül

Mürşid etkin destleyle¹⁶ destine muhkem
Dergâhına yüzler sure bâ acz ü tezellül

Dervîş gerek sâye-i teslîm ola pâmâl
Tâ Şems-i rûh hazret-i şeyh'e ola şâmil

Dervîş gerek katre-i fâni ola ol
Âhir ola tâ bahr-i dîl-i mürşide vâsıl

Dervîş gerek fenâ-fiş-şeyh ola sermest
Tâ nîmet uzmây-i bekâya ola naîl

Dervîş gerek hıfz ide şeyh'un Sırrî [Hû]¹⁷
Sırrun¹⁸ ide âyine-i kalbinde¹⁹ tahayyül

Hû Hû 'Âlem²⁰

¹² Ilahija br. 5. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 6. u štampanoj verziji.

¹³ Naslov *Sljedeća [ilahija] hazreti sultana Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

¹⁴ U rukopisnom tekstu naknadno je dodana riječ صبر *sabr*, dok je u štampanoj verziji uredno navedena.

¹⁵ Rukopis: اغیاری / Štampano: اغیره

¹⁶ Rukopis: دستلیه / Štampano: دستله
Oba primjera nisu u pravilnom obliku. Ispravno bi bilo: دست ايله.

¹⁷ Kao i u fusnoti 8.

¹⁸ Rukopis: سرک / Štampano: سرین

¹⁹ Rukopis: قلبیگده / Štampano: قلبنده

²⁰ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

Hû hû²¹6.²² DIĞER LI-SULTÂN-I SIRRI BABA²³

Kim dilerse âşinalık hazret-i Allah ile
Sohbet itsün sıdk ile ol kavm Ehlullah ile

Her kim istîdad ile dâhil olursa sohbete
Müstefîd olur hakikat feyz ile irşâd ile

Bunların sohbetleridir kimyâ-yı Kibriyâ
Kulluk eyle bî riya cân ve gönlüden âşk ile²⁴

Gerçi kim zahirde bunlar halk ile sohbetde dir
Her nefes uzletde dir bâtında halkdan kalb ile

Talib olsa taşradan bir kimse istidâd ile
Rehber olan içre alur ani imdâd ile

Ateş-i âşk muhabbet canına te'sir ider
Ol kişi²⁵ ölür müşerref cezbe-i Rahmân ile

Gavs-i âlem kutb-i adem bunlara²⁶ dur mükteda
Şeyh [Hû]²⁷ Sirri [Hû]²⁸ ol imâm-i²⁹ dine uymuş sıdk ile³⁰

Hû 'Âlem³¹
Hadîs-i şerif³²
Hayru'l meclis-i el-müstedîratü³³
Sadakallâhu'l-azîm³⁴

²¹ Kao i u fusnoti 8.

²² İlahija br. 6. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 7. u štampanoj verziji.

²³ Naslov *Stjedaća [ilabija] sultana Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

²⁴ Rukopis: عشق ايله / Štampano: عشقبيله

²⁵ Rukopis: كيشى / Štampano: كيشى

²⁶ Rukopis: بونلره / Štampano: بونلر

²⁷ Kao i u fusnoti 8.

²⁸ Isto.

²⁹ Rukopis: اجامى / Štampano: اجام
Oba primjera nisu u pravilnom obliku. Ispravno bi bilo: امان *imân*.

³⁰ Rukopis: صدق ايله / Štampano: صدقبيله

³¹ Zîkr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

³² Pojam je naveden samo u rukopisnom tekstu.

³³ Fraza je navedena samo u rukopisnom tekstu.

³⁴ Zîkr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

Diğer li-hazret-i Sirri baba³⁵
7.³⁶ ÂMENTÜ BILLÂHI³⁷

Hâk hâk diyen âşıklar
Ciğerleri yanıklar

Seherde uyanıklar
Nakşibendilerdir bu

Âşıkı hayrân ider
Ciğeri pıryan ider

Dervîşi sultan ider
Nakşibendilerdir bu

Li ma'llah merhemi
Nusret olur her demi

Vâkîf-ı sırr-ı ilâhı
Nakşibendilerdir bu

Sureti zahîrden ol
Bulmuş tarîkâtdan yol

Sırr-ı [Hû]³⁸ subhanallah bu
Nakşibendilerdir bu

Okur hatme-i hâcegân³⁹
Mürşid-i ehl-i îmân

Pirümüzdür Şâh Sultân
Nakşibendilerdir bu

Hû Hû 'Âlem⁴⁰

³⁶ Naslov *Sljedeća [ilahija] hazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

³⁵ Ilahija br. 7. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 10. u štampanoj verziji.

³⁷ Prvi imanski šart, odnosno prva temeljna istina vjere: vjerovanje u Boga, Allaha dž.š.

³⁸ Kao i u fusnoti 8.

³⁹ Rukopis: خواجہ کان / Štampano: خواجگان

⁴⁰ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

8.⁴¹ DIĞER LI-HAZRET-I SIRRI BABA⁴²

Her kim eyler tekegâh-ı⁴³ evliyâ'ya intisâb
Nail feyz-i kerâmet sâhibi⁴⁴ yevmü'l-hisab

Bâg-ı vahdetde ekenler nev-nihâl-i vadeti
Hâsıl-ı remz-i ene'l-hakk dur kelâm-î bî hicâb

Halka-i zikre gelup her kim ki⁴⁵ zikrullah ider
Sâki-i Bâkî elinden nuş ider bâkî şarâb

Âşk ile Allah Hû deyu⁴⁶ Arş'a cıksun nâleler
Nâleden ten nâya dönsün sine olsun çûn rûbab

Suret-i âdemde gördü âşık u zâhidler seni
Küntü kenzün mazharı⁴⁷ Sirri [Hû]⁴⁸ benüm fasl ül-hitâb

Hû 'Âlem⁴⁹
Âktâb içinde serv-i bülend
Âyîn-i Şâh-ı Nakşîbend⁵⁰
'Âlem⁵¹

⁴¹ İlahija br. 8. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 12. u štampanoj verziji.

⁴² Naslov *Sljedeća [ilahija] hazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁴³ Rukopis: تکیه کاهی / Štampano: تکیه کاه

⁴⁴ Rukopis: صاحب / Štampano: صاحبی

⁴⁵ Rukopis: کیم کی / Štampano: کم که

⁴⁶ Rukopis: دیو / Štampano: دیوب

⁴⁷ Rukopis: مظہری / Štampano: مظہر

⁴⁸ Kao i u fusnoti 8.

⁴⁹ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

⁵⁰ Bejt je naveden samo u rukopisnom tekstu.

⁵¹ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

9.⁵² DIĞER LI-HAZRET-I SIRRI BABA⁵³

Katreyim sûretde ammâ mânâda deryâ manem
Cümle âlem bende dur dünyâ ve ma filhâ manem

Olmuşem müstağrak-ı nur-i tecelliyât-ı Hakk
Şems manem zerrem dirur çûn ever-i zehra manem

Âşk ile kâim durur işbu vücudum hilkatı
Mazhar-ı küll olmuşem külliât ile esmâ manem

Bende dur bu on sekiz bin âlemun mâahiyeti
Âlem-i sugrâya bâis âlem-i kübrâ manem

Hâris-i⁵⁴ meydan-ı âşkum eşref-i sâni bugün
Mazhar-ı⁵⁵ Sırri [Hû]⁵⁶ Alî'yim cümleden a'lâ⁵⁷ manem

Hû Hû 'Âlem⁵⁸
Amân meded⁵⁹

Beyt [.....]⁶⁰
Ben kemine bende dergâha geldum hizmete
Ben icâzet dilerim içre ve girmek himmete⁶¹
'Âlem⁶²

⁵² Ilahija br. 9. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 15. u štampanoj verziji.

⁵³ Naslov *Şljedeca [ilahija] hazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁵⁴ Rukopis: حارس / Štampano: حارس

⁵⁵ Rukopis: مظہری / Štampano: مظہر

⁵⁶ Kao i u fusnoti 8.

⁵⁷ Rukopis: اعلا / Štampano: اعلى

⁵⁸ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

⁵⁹ Fraza je navedena samo u rukopisnom tekstu.

⁶⁰ Nečitko.

⁶¹ Bejt je naveden samo u rukopisnom tekstu.

⁶² Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

10.⁶³ YA ABDULLAH DIĞER LI-SIRRI BABA⁶⁴

Kalbî⁶⁵ mirât mücellâ idelüm ey dervîş
Dur-i envârî⁶⁶ tecellî idelüm ey dervîş

Bakup ol âyîne de seyredelüm ey dervîş⁶⁷
Sirri nâmahreme ihfâ idelüm ey dervîş

Zikr ü fikr ile müzeyyen idelim beyt-i dili
Taht-ı⁶⁸ şâhenşeh yekta idelim ey dervîş

Sadr-ı sandûki cavâhir idelim hikmetle
Gayre memhûr ü müberrâ⁶⁹ idelim ey dervîş

Dil-i peşmürde⁷⁰ li bin şevk ile ey Sirri [Hû]⁷¹
Cezbe-i Hayy ile ihyâ idelim ey dervîş

Hû ‘Âlem⁷²
Sadakallâhu’l[-azîm]⁷³

Evfû bi ahdî ûfi bi âhdikum⁷⁴
Sadakallâhu’l-kerim⁷⁵

⁶³ Ilahija br. 10. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 17. u štampanoj verziji.

⁶⁴ Naslov *Sljedeća [ilahija] Alahovog roba Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁶⁵ Rukopis: قلبی / Štampano: قلب

⁶⁶ Rukopis: انوارى / Štampano: انوار

⁶⁷ U rukopisnom tekstu naveden je pojam *dervîş*, dok u je štampanom, pojam *neçitak*.

⁶⁸ Rukopis: تحتى / Štampano: تحت

⁶⁹ Rukopis: جبرى / Štampano: جبرى

⁷⁰ Rukopis: پشمردہ / Štampano: پژمردہ

⁷¹ Kao i u fusnoti 8.

⁷² Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

⁷³ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

⁷⁴ Sura *El-Bekara*, 40. ajet: “Ispunitite zavjet koji ste Mi dali – ispuniti ću i Ja Svoj” naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁷⁵ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

Li-hazret-i Sirri baba⁷⁶

11.⁷⁷ DER MAKÂM-I SEMÂ⁷⁸

Cana dostun tecellîsi
Âyân ü çün nihân olur

Tecellîsinden⁷⁹ bu cismün⁸⁰
Âkl ü cân bî-nişân olur

Ârifun ki⁸¹ dolandıĝı⁸²
Ki⁸³ gönlüde bulunduĝu

Gönlü inkâr ile dolan⁸⁴
Münkirlere gümân olur

İnkârı gönülden gider
Bu dur Hakk'tan tuĝrâ⁸⁵ haber

Her cevher gönlüde biter
Gönül ne özge can⁸⁶ olur

Çünkü girdün bu meydana
Yürü⁸⁷ kalma baş u cana

Karışanlar dervîşana
Varlığından uryân olur

Ne hâlet dur bu ey Sirri⁸⁸
Bu varlukdan âciz kamu

Feylusuf⁸⁹lar Câlînus'lar⁹⁰
Bu hikmete hayrân olur

⁷⁶ Naslov [*ilahija*] *hazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁷⁷ *Ilahija* br. 11. u rukopisnom tekstu zapravo je *ilahija* br. 9. u štampanoj verziji.

⁷⁸ Naznaka da se *ilahija* uči u mekamu *Semai*.

⁷⁹ Rukopis: تجلی سندن / Štampano: تجلیسندن

⁸⁰ Rukopis: جسمك / Štampano: جسم

⁸¹ Rukopis: كه / Štampano: كه

⁸² Rukopis: طولانديغی / Štampano: دولانديغی

⁸³ Rukopis: كه / Štampano: كه

⁸⁴ Rukopis: طولان / Štampano: دولان

⁸⁵ Rukopis: طوغری / Štampano: دوغری

⁸⁶ Rukopis: جان / Štampano: جان *cân* / Štampano: كان *kân*

⁸⁷ Rukopis: یوری / Štampano: یوری *yüri* / Štampano: یوزی *yüzi*

⁸⁸ Kao i u fusnoti 8.

⁸⁹ Rukopis: فیلسوفلر / Štampano: فیلسوفلر

⁹⁰ Rukopis: جالینوسلر / Štampano: جالینوسلر

⁹¹ Hû ili Hüve (هو) lična je zamjenica za treće lice jednine muškog roda u arapskom jeziku. U sufijskoj literaturi pojam Hû u širokoj je upotrebi s raznim značenjima, najčešće upućuje na Allaha a izveden je od *Lâ ilâhe gayruhu* i ima značenje *Nema drugog Boga osim Njega*.

Hû je Ism-i a'zam jedno od velikih Božijih imena i naveden je samo u rukopisnom tekstu

⁹² Ilahija br. 12. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 4. u štampanoj verziji.

⁹³ Naslov *Sljedeća [ilahija] hazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

⁹⁴ Rukopis: خیال / Štampano: خیال

⁹⁵ Rukopis: خیالک / Štampano: خیال

⁹⁶ Rukopis: بلکل / Štampano: بلکل

⁹⁷ Rukopis: در خیالک / Štampano: خیالک

⁹⁸ Rukopis: دیرسه ک / Štampano: دیرسک

⁹⁹ Rukopis: خیال / Štampano: خیال

¹⁰⁰ Rukopis: لمگدر حیا / Štampano: خیالمگدر

¹⁰¹ Rukopis: خیال / Štampano: خیال

¹⁰² Isto.

¹⁰³ Rukopis: سندکی / Štampano: سندکی

¹⁰⁴ Rukopis: بل / Štampano: بل

¹⁰⁵ Kao i u fusnoti 8.

¹⁰⁶ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

¹⁰⁷ Bismilla se nalazi samo u rukopisnom tekstu.

¹⁰⁸ Sura *El-Fatir*, dio 34. ajeta: "Hvaljen neka je Allah koji je od nas tugu odstranio" naveden je samo u rukopisnom tekstu.

¹⁰⁹ Izraz kojim se potvrđuju riječi Gospodara: "Istinu je rekao Uzvišeni Allah" navodi se samo u rukopisnom tekstu.

Hû⁹¹

12.⁹² DIĞER LI-CENÂBI SIRRI BABA⁹³

Bir hayâl⁹⁴ oldu cihânun varluđu mutlak heman
Bir hayâlun⁹⁵ zarfidur bilgil⁹⁶ zemin ü âsumân

Cümlede sâzı ehad dur her ne varsa azu çok
Varluğun yoklukta izhâr eyledi ol bî nişân

Ben didiğün sen didiğün bir hayâlundur⁹⁷ senun
Her ne dersen⁹⁸ bir hayâl⁹⁹ içre hayâlun¹⁰⁰ dur heman

Pes vücûdun külliyesi oldu hayâl¹⁰¹ ender hayâl¹⁰²
Sende ki¹⁰³ bu sen diyen ya söz değil mi dur ayân

Senden alsa sözünü söz ise sende ne kalur
Söz nihân oldukta bil¹⁰⁴ sûret dahî olur nihân

Beyt-i Yezdân'dur didi kalbe resûl-i Kibriya
Bunda çok esrârı izhâr eyledi fahri cihan

Nüt-k-i pakinden ayân olmişti esrâr-ı nihân
Vech-i pâkinden nümâyân itdi sırrı¹⁰⁵ kün fekân

Hû Hû¹⁰⁶

Bismillâhi'r-Rahmâni'r-Rahîm¹⁰⁷

Elhamdülillâhil-lezî ezhebe anne'l-hazen¹⁰⁸

Sadakallâhu'l-azîm¹⁰⁹

13.¹¹⁰ LI-HAZRET-I SIRRI BABA¹¹¹

Hûbbi Mevlâ ile hûbi mâsivâ
İkisi bir dilde cem' olmaz dıla

Kalbi sâim tut¹¹² zi hubbi mâsivâ
Îd ola rûzun¹¹³ şebun kadri Hûdâ

Kendilüklerden ki geçemeyince¹¹⁴ tâ
Mümkün olmaz nat'-ı âşka vaz'i pâ

Âşıkan kim¹¹⁵ âşka nat'-ı âşka basdı pâ
Gayri veçhi¹¹⁶ istemez illâ Hûdâ¹¹⁷

Bir güneşdür her eve salmaz ziya
Her dile itmez nazar ayn-ı Hüdâ

Âşk-ı Hakki âşığı eyler fenâ
Ol fenâ içre bakışlar sad bekâ

Özge hoş âlem durur mahv-ı fenâ¹¹⁸
Kıl nasib Sirri'ye [Hû]¹¹⁹ anı Rabbenâ

Hû Hû 'Âlem¹²⁰

*Na't-ı şerîf*¹²¹

Ya Resûlullah cemâlen kul hüvellâhü ehad
[...] ¹²² olunmuş levh-i ruhsârında Allâhüssamed
Lem yelid ve lem yûled sıfatun ve [...] ¹²³
Nola şânında dinilse lem yekün lehû küfüven ehad

¹¹⁰ Ilahija br. 13. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 5. u štampanoj verziji.

¹¹¹ Naslov [*ilahija*] *hazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

¹¹² Rukopis: توت / Štampano: طوت

¹¹³ Rukopis: روزك / Štampano: روز

¹¹⁴ Rukopis: كجماينجه / Štampano: كه كجلمينجه

¹¹⁵ Rukopis: عاشقان كم / Štampano: عاشقانكم

¹¹⁶ Rukopis: وجهي / Štampano: وجه

¹¹⁷ Riječi ovog polustiha permutirane su u štampanoj verziji: *istemez gayr-ı veçhi illa budâ.*

¹¹⁸ Rukopis: محو فنا / Štampano: محو و فنا

¹¹⁹ Kao i u fusnoti 8.

¹²⁰ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

¹²¹ *Na'z*, odnosno spjev u slavu Pejgambera naveden je samo u rukopisnom tekstu.

¹²² Nečitko.

¹²³ Isto.

14.¹²⁴ DIĞER LI SIRRI BABA¹²⁵

Dergâhına çün bastı kudûmun
Kaldır aradan namus ü arun

Zikr eyle canum Râbbu-l anâmum
Çal sen Halîlum kudûm ü nay
Dinle Zikrullah cân ü gönülден

Evliyâ tâcı mihrâbı örtmüş
Ol deste güli¹²⁶ tâ belden eşmiş
Şeyhumuz Sirri Hakk hâle düşmüş

Çal sen Halîlum kudûm ü nay
Dinle Zikrullah eydan¹²⁷

Allahum Allah deyince âşık
Açılır¹²⁸ ana bir bâb-ı lâik

Tabîb-i kâmil ûstâd-ı hâzık
Çal sen Halîlum eydan¹²⁹

Halka-i tevhid Kevser yeridur
Tevhîd idenler cennet yeridur

Halvetî ârif âşık Sirri [Hû]¹³⁰ dur
Çal sen Halîlum kudûm ve neyi
Eydan¹³¹
Ya hayyu¹³²

¹²⁴ İlahija br. 14. u rukopisnom tekstu također je pod br. 14. u štampanoj verziji.

¹²⁵ Naslov [ilahija] *bazreti Sirri-babe* naveden je samo u rukopisnom tekstu.

¹²⁶ Rukopis: گولی گولی / Štampano: کان کآن

¹²⁷ Autor rukopisnog teksta navodi pojam *eydan* – ar. *ponovo*, čime izbjegava ispisivanje polustiha u cijelosti. Štampana verzija navodi: *Dinle Zikrullah cân ü gönülден*.

¹²⁸ Rukopis: آچیلور / Štampano: آچیلیر

¹²⁹ Autor rukopisnog teksta navodi pojam *eydan* čime izbjegava ispisivanje polustiha u cijelosti. Štampana verzija navodi: *Çal sen Halîlum kudûm ü nay*.

¹³⁰ Kao i u fusnoti 8.

¹³¹ Autor rukopisnog teksta navodi pojam *eydan* – ar. *ponovo*, čime izbjegava ispisivanje polustiha u cijelosti. Štampana verzija navodi: *Dinle Zikrullah cân ve gönülден*.

¹³² Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

Hû¹³³15.¹³⁴ MÜNÂCÂT KUTB-UL ÂRIFÎN HAZRET-I
SIRRI BABANIN FI HAKK-I HAZRET-I GÂIBI¹³⁵

Yâ ilâhî zât-ı pâk ve ism-i a'zam Hakk için
Akl-i evvel ruh-i pâk fahr-i âlem Hakk için

Ab-ı rûy u¹³⁶ nevha-i Nûh-i mükerrem Hakk için
Nârı¹³⁷ güلزâr iden¹³⁸ İbrâhim Ekrem Hakk için

Zebha boyun viren İsmâili efhâm Hakk için
Yûnus'un dîn¹³⁹ içre teşbih ittîği dem Hakk için

Hazret-i Ya'kûb'un ayninden akân dem¹⁴⁰ hakk için
Yûsuf ahvâl acısından çekdiği dem Hakk için

Mürdeler ihyâ iden İsâ'da ki dem Hakk için
Hem Süleymân nebi'nün mühr-i¹⁴¹ hâtem Hakk için

Hazret-i Mûsâ kelîm-i Râbb-i erhâm Hakk için
Hem Ebû Bekr ü Ömer, Osman ü Ali Hakk için

Hem Halîl'ün yaptıği beyt-i muazzam Hakk için
Sa'y ü uşşâk u Safâ ü Merve Zemzem¹⁴² Hakk için¹⁴³

Kerbela içre şehîdan dökdiği dem Hakk için
Kûtüb-i âlem ruh-i İbrâhim-i Edhem Hakk için

Gâibi'nün merkadın küffar elunden kıl halâs
Câmîlerde okunân¹⁴⁴ Ku'ran-ı A'zam Hakk için

Çalmasun¹⁴⁵ nâkus ü çanlar başı üstünde ânun
Ol Muhammed ümmetinun¹⁴⁶ gözleri nem Hakk için

Fethüni eyle¹⁴⁷ müyessir ehl-i islâm'a ânun
Sıdk ile nısvânu sibyanun duâsı Hakk için

Şeyh Sırrı [Hû]¹⁴⁸ ruz u şeb dergâhına eyler niyâz
Feth ola Cedid hisarı kılına¹⁴⁹ anda namaz

Hû Hû 'Âlem¹⁵⁰¹³³ Kao i u fusnoti 8.¹³⁴ Ilahija br. 15. u rukopisnom tekstu zapravo je ilahija br. 2. u štampanoj verziji.¹³⁵ Naslov *Oda Allahu Kutuba svib arifa, hazreti Sirri-babe, za Hazreti Gaibiju* naveden je samo u rukopisnom tekstu, dok u štampanoj verziji stoji *Münâcât* (مناجات) – u prijevodu *Oda Allahu*.¹³⁶ Rukopis: آب روی / Štampa: آب روی¹³⁷ Rukopis: ناری / Štampa: ناری¹³⁸ Prisutno odstupanje: u rukopisnom tekstu jasno čitljiv glagol *etmek* u pasivu *eden* ایدن, dok je u štampanom glagol *eylemek* u pasivu: *eyleyen* ایلین. Ipak, odstupanje ne mijenja i značenje.¹³⁹ Prisutno odstupanje: u rukopisnom tekstu jasno čitljiv pojam *dîn*: دین, dok je u štampanom naveden pojam *nun*: نون, koji dovodi do promjene u tumačenju polustiha.¹⁴⁰ Rukopis: دم / Štampa: دم¹⁴¹ Rukopis: مهر / Štampa: مهر¹⁴² Rukopis: زم زم / Štampa: زم زم¹⁴³ Prisutno odstupanje u vidu permutacije. U štampanoj verziji naveden je sljedeći niz polustiha odnosno, bejtova:*Hazret-i Mûsâ kelîm-i Râbb-i erhâm Hakk için**Hem Halîl'ün yaptıği beyt-i muazzam Hakk için**Sa'y-ı uşşâk u Safâ ve Merve Zemzem Hakk için**Hem Ebû Bekr ve Ömer, Osman ve Ali Hakk için*¹⁴⁴ Rukopis: اوقونان / Štampa: اوقونان¹⁴⁵ Rukopis: چالماسون / Štampa: چالماسون¹⁴⁶ Rukopis: اجمتیک / Štampa: اجمتیک¹⁴⁷ Rukopis: ایده / Štampa: ایده¹⁴⁸ Kao i fusnoti 8.¹⁴⁹ Rukopis: قلنا / Štampa: قلنا¹⁵⁰ Zikr je naveden samo u rukopisnom tekstu.

BEYT FI HAKK¹⁵¹ HAZRET-I ŞEYH SIRRI

Beyne'l-aktâb ol delîl-i zât-ı pâk-i ber büend
Şeyh Sirri kâfile-i Hânedân-ı Nakşîbend

BEYT FI HAKK¹⁵² İBN-I SIRRI BABA

Kütüb ü zemân zât-ı şerîf
Meşhur-i şeyh Abdüllatif

¹⁵¹ Bejt je naveden samo u rukopisnom tekstu.

¹⁵² Isto.

Comparative analysis of two originals

Enisa Alomerović

Analysis of Abdurrahman Sirri's nasheed has been conducted through the method of comparison of the script and the printed version. In its original, script form, majmu'a is written in naskh letter, the letter of Qur'an. The scribe of majmu'a is Bosniak eminent caligraph shaikh Behaudin Sikirić (1860–1934), and the printed version was prepared for printing by shaikh Šaćir Sikirić (1893–1966) in 1941.

Besides the fact that the manuscript has, of course, preserved something individual in itself, it should be mentioned that the text in the manuscript contains several illegible terms and spelling mistakes. Historical experience confirms that every new form of intercourse, in this case print, enriches and improves social communication, without destroying the previous forms, and, in accordance to that, it can be determined that the editor of the printed text made interventions on some morphemes, both of the root and affix, that is language units that are holders of either lexical or grammatical meaning.

On the basis of the obtained results it has been established that the printed version has no major deviations, and those existing have been recorded in footnotes. The main difference of the discourse is presence of invocation (dhikr in Arabic) in the script by which the author stresses out that "wayfarer" in this way certifies the Presence of God. Explanations of scientific terminology have also been provided in footnotes. Etymologies are diverse – Turkish, often Persian and Arabic. However, they, nor their meaning, will not be mentioned in this text.

Key words: Abdurrahman Sirri, majmu'a, Sufi poetry